

Közterület-foglalás, engedéllyel

Ám többnyire anélkül

Képtelen még a feltételezés is, hogy nézne ki Szeged, ha minden magánház tulajdonosa — szükséges udvarán a helynek — portája elé, az utcára pakolná ki felesleges holmijait, fel nem használt építési anyagait, tüzfáját, szénáját, rozsdás tűzhelyét? Elgondolni is rossz — ezt talán nem szükséges bizonygatni — mi lenne, ha mindenki úgy vélekedné, mint azok, akik „fennakadtak” a márciusi, áprilisi ellenőrzés, a közterület-foglalási vizsgálat „hálójában”. A városi tanács szolgáltató üzemének dolgozója ugyanis felosztották maguk között a várost, s ki ki bejárva területét, alaposan megvizsgálta, tiszteletben tartják-e a város lakói a tanácsnak a közterület használatáról szóló rendeletét.

A tapasztalatok kedvezőnek éppen nem mondhatók. Ságváritelepen például, ahol a lakóépületek többségéhez jókora telek is tartozik, a tulajdonosok egy része szívesebben tárol kukoricaszárat, fahulladékot, építési törmeléket, trágyát az utcán, mint a kerítés mögött. P. János, az Adai utcában 110 méterzetmétert, A. János a Vak Bottyán utcában 38 méterzetmétert foglalt el hónapokkal ezelőtt, s amikor az ellenőrök az engedélyt kérték tőlük, el kellett ismeriük, nem szerezték be.

Persze, nem csupán a magánházak tulajdonosai a ludasak a városkép rontásában. Az áruszállítás, a házfelújítás szükségesszerű velejárója, hogy hosszabb-rövidebb ideig az utcán kell tárolni a göngyöleget, az építési anyagot. De bizonyára nem úgy, mint az egyik Mérey utcai üzlet esetében. A boltba ugyanis nagy faladokban vitték az árut, s feltehetően az utcán bontották ki a rakományt. A járdá s az úttest ugyanis tele volt szöggel. Mennyi időbe tellett volna idejében összesöpörni a szemetet? Hány járművezető bosszankodott, hogy szöget szedett fel a kerék?

A Hobiárt basa utcában gázt vezetnek. A fővezeték vállalati ügy, a házak bekötéseit azonban a lakóknak kell intézniük. Tehát a járdá felbontásához, az árokásáshoz nekik kellett volna engedélyt kérniük. Sorra járták az ellenőrök az utca házait, egyikben sem tudnak

arról, hogy az aszfalt fel-törése, majd a burkolat helyreállítása nem „akarom-nem akarom” kérdése. Az engedélyt nyilvánvalóan megkapták volna, s még így, pótlólag is be kell szereznük. A Bihari utcában erős trágyaszag terjeng, az utcasarkon lovas kocsi, ló nélkül. Több fuvaros lakik erre felé, figyelmeztetik hát őket, az állatok nem veszélyeztethetik a környék lakóinak egészségét, a kocsinak meg az utcávarban a helye.

A Róna utcában parképtők dolgoznak. Kerülgetnek egy fabódét. A panelházak szomszédságában még megmaradt magánházak egyikéhez tartozik. A tulajdonossal nehéz szót érteni. Pontosabban lehetetlen, hiszen elzárkózik mindenfajta tárgyalás elől. Telke egy részét kisajátították, a kerítésen kívül maradt árnyékszéket vajon ki fogja lebontani? Vagy ott marad Felsőváros díszének?

Sóderhalom, téglarakás, évtizede kivágott farönkök kint az utcán, pedig csupán né-

hány háztömbnyi területet járt be a két ellenőr. Tucatnyi jegyzőkönyvet írnak, másutt szóban figyelmeztetik a lakókat kötelességükre. Van, aki megköszöni a tájékoztatást, és látszik rajta, hétfőn csakugyan bemege a tanács házára az engedélyért. Mások fogadkoznak, az ellenőrök mégis biztosak abban, hogy a kisujjukat sem mozdítják majd meg. S van, ahol vállvonogatás a válasz: „ha jó volt eddig így, most minek szólnak ilyen semmiséget?”

Semmiség? Rendezett utcák lehetnének, s most szemétkerakó helyek. A figyelmeztetésre olykor nemtörődöm egykedvűség a válasz. Pedig csak valamivel több rendszert kellene, s a tulajdonosok saját maguknak is megspórolhatnának pár száz forintot. Az elmúlt néhány hét ellenőrzési tapasztalatai azt bizonyítják; a közterület szót még mindig meglehetősen tágra értelmezik Szeged városában.

P. K.

Kutatási együttműködés

A hazai építőipari géppark egységesítése érdekében az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola kutatási együttműködési megállapodást kötött a Moszkvai Építőmérnöki Egyetmmel, mivel a Magyarországon működő 200 ezer építőipari munkagép hétézer különböző típusból tevődik össze, javításuk és a pótalkatrészeik beszerzése túl bonyolult.

A két intézmény vezetői közösen dolgoznak ki javaslatot építőiparunk gépparkjának legkedvezőbb összetételére, mivel a legtöbb gépet a Szovjetunióból hozzuk be. Az öt évre tervezett kutatási együttműködés során megvizsgálják annak lehetőségét is, hogy a különböző típusú és teljesítményű gépek mely részeit lehet egyszerűen cserélni. (MTI)

Úttörővezetők országos konferenciája

Hétfőn ül össze Kecskeméten — a Szövetség történetében hetedik alkalommal — a párt gyermekszervezetének legfelsőbb fóruma, az úttörővezetők országos konferenciája. A tanácskozáson várhatóan mérleget vonnak

a Szövetségnek a VI. úttörővezetői konferencia óta végzett több mint hároméves munkájáról, s megfogalmazzák a társadalom követelményeit, valamint a gyermekek igényeit ötvöző időszakos tennivalókat. (MTI)

Mától

Egyetemi és főiskolai művészeti napok

Első alkalommal rendezi meg a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola KISZ-bizottsága az *egyetemi és főiskolai művészeti napokat*. A rendezvényt sorozat voltaképpen az orvosegyetem tavalyi képzőművészeti hetének kibővített, több színűvé tett változata. Remélhetőleg — végigpillantva a programon — hagyománnyá válhat ez a kezdeményezés.

Ma, vasárnap este 8 órakor a domban rendezett *orgonahangversennyel* kezdődnek meg a művészeti napok: *Kistétényi Melinda* Bach- és Liszt-műveket énekel és játszik.

Holnap, hétfőn este 6 órakor *dr. Szemere György* egyetemi tanár, a SZOTE közművelődési bizottságának elnöke nyitja meg hivatalosan az egyetemi és főiskolai művészeti napokat a SZAB

épületében, majd ugyanitt — a Parthiscum kórus műsora után — *Csohány Kálmán* grafikus, *Varga Imre* szobrászművész, valamint *szegedi festők* tárlatát nyitja meg *dr. Kiss Jánosné*, a miskolci galéria vezetője. Este 8 órakor *Játék és muzsika* 60 percben címmel művészeti vetélkedőt rendeznek a JATE, a SZOTE és a tanárképző főiskola csapatai között az Apáthy-kollégiumban — természetesen *Czigány György* játékvezető közreműködésével.

Április 10-én délután 4 órától *Mindenki maga Fesztivál* címmel happening lesz az Aradi vértanúk terén és a Jókai utcában: a tréfas rendezvényen mindenki felléphet — önjelölt képzőművészként. Este 8 órakor hangversenyt rendeznek az egyetem központi épületének aulájában, *Ágai Karola*,

Szendrey-Karper László és az *Operaház fúvósötletének* közreműködésével.

Somogyi Győző grafikusművész kiállítása nyílik meg április 11-én, délután 5 órakor a tanárképző főiskola Tamási Áron klubjában, a SZOTE-klubban pedig este fél 7-kor *Tompai László* előadástjét rendezik meg, *Anyám könnyű álmot ígér* címmel. Este 8 órakor újabb hangversenyt lesz az aulában, a *Camera Hungarica* együttes és *Lugosi Melinda* közreműködésével.

Április 12-én este 6 órakor az Apáthy-kollégiumban *Hungaroton-lemezmutató és -vásár* lesz. 7 órától ugyanitt *Czene Béla*, *Hikádi Erzsébet* és *Korga György* festőművészek kiállításának megnyitásával fejeződnék be az I. egyetemi és főiskolai művészeti napok rendezvényei.

Vázák, hamutartók... „Gyűjtők” vendéglőkben

Ebédidőben négyen ülünk a vendéglői asztalnál. Rágyújtánánk, amíg a rendelőst hozzák.

— Az előbb még megvolt — néz a pincér a hamutartó hűlt helyére. Majd alig titkolt bosszúsággal közpökre rak egy másik díszes hamutartót. Az egyik ismerősöm nevetve megjegyzi:

— Valakinek szép darabbal gyarapodhatott a „gyűjteménye”.

A pincérnek több se kell, mesélni kezd:

— Jártam már olyan lakásban, ahol a szekrényeket és az asztalokat vendéglátás holmik „díszítették”. Egész gyűjteménye volt már a tulajdonosnak. Mikor szóltam neki, csak akkor szégyellte el magát.

A városi tanács szabályszertési csoportvezetőjének, dr. Négyökrű Dezsőnek is sok története van.

— A vendéglői tolvajok verszemet kapnak attól, hogy a felszolgálóknak többnyire sok a dolguk. Nemcsak az evőeszközöket viszik el, hanem nyáron a kerti helyiségekben a székeket is eltűntetik. A rendőrség általában lefűleli a tolvajokat. Egy alkalommal két testvér észre-

vétlenül fosztogatta a büféket és a talponállókat. Mikor hazafelé tartottak, igazoltatták őket. A táskájukban megcsörrent a kávéskanál és a pohár. Száz forint sem volt a lopott érték, mégis ezer forintos büntetést kellett fizetniük. Mások a tükröket törtek be az egyik vendéglő mellékhelyiségében. A ruhatáros meghallotta a csörmpölést és rendőrt hívott. Ezeket a teteseket is megbüntették, ráadásul kötelezték őket, hogy térítsék meg a kárt.

A terfitekek szépek a Hungarhotels éttermeiben. Asztali készletnek szinte minden darabja öregbíti a vállalat hírnevét.

— Furcsa lenne, ha a pincérek, mint az éber cerberusok állandóan csak azt néznék, mikor tüntet el a kedves vendég egy-egy poharat, vázát vagy hamutartót. A bizalmatlansággal csak azt éreznék, hogy a vendég rosszszul érezze magát — mondja Viski Árpád, a szegedi részleg igazgatóhelyettese.

A vendéglátói árákban az „eszközök” törése, elhasználódása is benne foglaltatik.

Ahol jól jövedelmez a vendéglátás, ott nyilván van miből új evőeszközöket, tükröket és kézzáritókat vásárolni. De semmiképpen sem helyes, ha a pótlás túlzottan magas összeget emészt fel. Így a Szeged és Vidéke ÁRFSZ vezetői sem tartják természetesnek, hogy a Kék Csillag étteremben és presszóban egy évi használat után 100 ezer forintot kell fordítani a berendezés felújítására, s az új evőeszközök, hamutálak vásárlására. Elszomorító, hogy a székek kárpitját felhasogatták és cigarettával kiegészítették, hogy szakszerűen leszerelték s elvitték a mellékhelyiségek konektorait; hogy a több mint harminc vadonatúj fűszertartóból három hónap múlva egy sem maradt, hogy... A sort lehetne folytatni.

Nem általánosíthatnák azok példájából, akik visszaélnék a vendégjoggal. Mindenkinél fontos, hogy zavartalanul szórakozhasson. De azért nem ártana, ha a jó vendég is néha figyelmeztetné a felszolgálót a gyűjtők és a rongálók működésére.

Jámor Ernő

Zelei Miklós:

A kezdet

Egy életút dokumentumai

3. Nyomban futottam, hogy eleget tegyek, s ahogy kinyitottam az istállóajtót, majd elszaladtam meglepetésemben. Miklós meg Juliska néni a szénában birkóztak, Juliska néni még a feneke is kilátszott. Szólni akartam a gazdának, de Juliska néni azt mondta, el ne járjon a szám, s közben veregette a ruhájáról a szénát.

Ott voltam novemberig. Fizetést nem kaptam, csak kosztot és szállást. Ruhám se volt, csak egy nagy férfiing, és ha elszakadt, Juliska néni varrta meg, de addig én meztelenül ácsorogtam.

Életem fordulópontjának hittem egy októberi napot. A kövesút mellett legeltettem a tehenet. Szele felől jött egy ember. Megállt előttem, rágyújtott, nézett, majd megszólított:

- Hogy hívnak, fiam!
- Kovács Jósának.
- Hová való vagy?
- Újszászra.
- Szolgálsz?
- Igen.
- Kinél?
- Füle Páléknál.
- Jó helyed van-e?
- Azt hittem, megsajnál, ha rávágom, hogy nem jó.
- Nem jó.
- Eljőnnél-e hozzám?
- Habozás nélkül vágtam rá:
- Igen.
- Hol laknak anyádék?
- Nincsenek.
- Biztos?
- Biztos. Lebombázták őket.

- Eljőnnél-e fiamnak? Mert nekem nincs.
- Igen.
- No, akkor majd elrendezzük a dolgot, mert most már be kell ám jelenteni az ilyen gyerekeket. Ha mindent elintéztam, eljövök érte. Jó lesz?
- Igen, de be ne tessék csapni, és tessék megkérdezni a gazdámot, hogy elenged-e?

Két hét múlva megint eljött az ember, és közölte, hogy élnek a szüleim, de ennek ellenére, ha akarom, örökbe fogad. Ám ehhez szüleim hozzájárulása kell. En mindenbe beleegyeztem, mert azt hittem, jobb dolgom lesz, mint eddig. Biztam Feri bácsiban, mert így hívták. Bíró Ferenc. Kapitánymajorban lakott, egy hosszú, urasági cselédházban. November elejére eljött a várva várt nap. Feri bácsi hozott egy papírt, anyuka beleegyezett az örökbe fogadásba.

Kezdetben jó volt minden. Csak azért haragudtak rám, mert nem tudtam táncolni a sógoruk kislányával. Nagyon szeretett táncolni, nem emlékszem rá, hogy hívták. Ő engem bivalynak szólított, mert nagyon ügyetlen voltam.

Érdekességként megemlítem, hogy nem emlékszem az olyan jeles ünnepekre, mint a húsvét, pünkösd, karácsony, újév, Szent István napja, vagyis augusztus 20. E napjaim is ugyanazzal a robottal teltek, mint a többi.

Volt ott egy pajtaszerű, hosszú épület, amiben gyakran táncoltak, ittak és verekedtek a fiatalok. Ez úgy kezdődött, hogy a major egyik házából megindult a zenekar, amiben nekem legjobban a trombitás tetszett. A legények, sőt, a fiatal házasságok a zenekar előtt táncoltak, így mentek a pajtába, s következett az igazi mulatság. Ivás, tánc, verekedés, vagy csak verekedés, tánc nélkül.

Engem nem engedett oda Manci néni, így a pajta bel-sejét nem láttam meg sohasem. Utolsó emlékem onnan, hogy a pajta előtt egy napon apámhoz hasonló kőszőrűst láttam dolgozni. Valaki odament hozzá, és cigarettát kért tőle:

- Van, de nem adok. Én igazi magyar ember vagyok.
- Tovább is figyeltem volna a vitájukat, de a nevelőanyám, Manci néni szólt, hogy trágyázzak ki a malacok alól. Szót is fogadtam. Kaptam a vasvillát, és kiengedtem a két malacot. Az egyik folyton odajött és turkálta a már összehányt rakást.
- Kuss te! — kiabáltam, de akárhányszor elzavartam, mindig visszajött.

(Folytatjuk.)